

Eksstyreleder i Helse Midt-Norge, Kolbjørn Almlid, retter hard kritikk mot helseminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (Ap).

- Helseministeren er uklar i styringen av Helse-Norge

SYKEHUSENE

ROBERT GJERDE
Levanger

• Helseministeren er uklar og vinglete i styringen av sykehusene, mener Almlid.

• Hennes forgjenger, Bjarne Håkon Hanssen, derimot var en handlekraftig helseminister.

• Almlid skjønner ingenting av Strøm-Erichsens begrunnelse for å vrake styret i Helse Midt-Norge.

• Han advarer sterkt mot sentralstyring av sykehusene fra lukkede rom i Oslo.

• Almlid frykter nå servile styrer i helseforetakene.

Mandag i forrige uke takket den tidligere Sp-nestlederen, statssekretæren (i Jan P. Syses regjering) og direktøren i Innovasjon Norge for seg. Ti år i styret i Helse Midt-Norge – også kalt «balkan-hjørnet» i Helse-Norge – var nok. Men hadde han ikke trukket seg frivillig, hadde han nok fått fyken, han også, slik resten av styret hans fikk.

– Men bare så det er sagt: Stats-

➤ **Jeg synes statsråden gir et dårlig signal til politikere som tar på seg styreverv. Jeg frykter servilitet**

Kolbjørn Almlid

Bakgrunn

Strøm-Erichsens ryddeuke

- ▶ I forrige uke tømte helseministeren styrerrommene i helseforetakene.
- ▶ Verst gikk det utover Helse Midt-Norge, der hele styret ble vraket.
- ▶ Samtidig gjorde hun et poeng av at styrene nå skal føre Regjeringens politikk.
- ▶ I Helse Sør-Øst måtte syv av ni gå.
- ▶ I Helse Vest og Helse Nord ble det gjort mindre utskiftninger.

Helseforetakene

- ▶ Staten overtok sykehusene fra fylkeskommunene i 2002.
- ▶ Fire helseregioner etablert, drifter sykehusene etter bedriftsøkonomiske prinsipper.
- ▶ Frem til 2006 besto styrene i hovedsak av byråkrater og økonomer.
- ▶ Siden da har et flertall av styremedlemmene vært politikere.

råden er forpliktet til å sørge for å ha de beste helsestyrene hun kan tenke seg. At hun valgte «å rense rommet», er hennes privilegium, sier Almlid.

Det han ikke forstår, er hennes begrunnelse for å sparke styret, nemlig: uenighet i styret.

– Det er rett og slett ikke riktig. Vi behandlet flere hundre saker. I kun tre saker har styret delt seg. Og selv da har vi lojalt fulgt flertallets ønsker. Jeg har ofte tenkt at det burde vært større motsetninger i dette styret! For vi har jo vært enige om «alt» – etter gode diskusjoner.

Da helseministeren i forrige uke vraket flere erfarne helsepolitikere fra styrene i alle helseforetakene, sa hun at de nye helsestyrene «hverken skal være formannskap eller fylkesting», men skulle sette hennes politikk ut i livet. Almlid frykter konsekvensene. Han advarer sterkt mot sentralisering av beslutningsprosessen.

– Jeg er overrasket. I 2006 var det politisk enighet om at helsestyrene skulle ha et flertall av politikere fordi helse er noe som berører alle og derfor bør styres av folkevalgte med nærhet til de berørte.

– Men statsråden styrer jo uansett?

– Helsestyrene skal følge opp målene som statsråden kommer med i oppdragsdokumenter, men den endelige løsningen, med detaljene, blir mer robust og levedyktig med et sunt og lokalt politisk skjønn.

– Dette blir enda viktigere fremover når samhandlingsreformen skal på plass.

Frykter servilitet

Almlid håper Strøm-Erichsens uttalelser ikke betyr at man går tilbake til rene fagorienterte styrer.

– Jeg synes statsråden gir et dårlig signal til politikere som tar på seg styreverv. Jeg frykter servilitet.

– Men det ble mye støy da ditt styre foreslo nytt sykehus i Molde og nedleggelse av føden og akuttkirurgi i Kristiansund?

– Ethvert forslag om sykehusvalg på Møre vil vekke strid. Men når strid oppstår, er det uendelig mye bedre at valgene er basert på lokalt skjønn og diskusjon. Det gir langt større legitimitet enn om avgjørelsen er «påtvunget» fra Oslo. Det blir jo ikke slutt på støy rundt lokalisering på Møre om avgjørelsen tas i lukkede rom i Oslo.

Kolbjørn Almlid har – som styreleder i Helse Midt-Norge siden 2006 – jobbet under tre helseministre fra Arbeiderpartiet: Sylvia Brustad, Bjarne Håkon Hanssen og Anne-Grete Strøm-Erichsen.
FOTO: MARI VOLD

Almlid mener hans styre i Helse Midt-Norge oppfylte alle mål, bortsett fra bygging av nytt sykehus i Molde.

– Vi leverte. Det sa også statsråden. Vi fikk orden på økonomien. Vi sørget for et topp moderne universitetssykehus i St. Olavs Hospital og ny barneavdeling i Ålesund. Hadde ikke Strøm-Erichsen stanset planene, hadde byggingen av nye Molde sykehus vært i gang nå. Akkurat det er litt leit, for da hadde vi levert 100 prosent.

– Men hun delte ikke styrets syn på nytt sykehus i Molde. Da er det vel greit at hun skaffet seg et nytt styre?

– Det er det som er merkelig. Alle i styret – minus én – gikk inn for to sykehus, ett nytt i Molde og bevaring av Kristiansund. Det var helt i tråd med det hennes forgjenger, Sylvia Brustad og Bjarne Håkon Hanssen, samt statsministeren, gikk inn for.

– Et flertall i styret ville ha en funksjonsfordeling til fordel for Molde. Også det var i tråd med politiske føringer. Vi opptrådte ikke egenrådig. Tvert imot var vi veldig opptatt av å fange opp politiske signaler.

Anne-Grete Strøm-Erichsen ønsker ikke å kommentere denne saken.

Statssekretær Robin Kåss (Ap) i Helsedepartementet bemerker at man ikke har «kastet» helsestyren.

– Et styre velges for to år av gangen, og statsråden velger de hun mener er best egnet. Det har vært uenighet om sentrale saker. Etter en samlet vurdering har statsråden landet på at hun ville starte med blanke ark.

robert.gjerde@aftenposten.no

Kolbjørn Almlid er far til Ole Erik Almlid, nyhetsredaktør i Aftenposten

OVERFALLET PÅ KORSVOLL

Politiet sjekker lignende saker

JØRGEN SVARSTAD

Politiet undersøker om overfallet av en 77 år gammel kvinne på Korsvoll kan sees i sammenheng med andre saker.

En 77 år gammel kvinne ble tirsdag kveld ranet og overfalt på Korsvoll i Oslo. Politiet mistenker at hun har blitt voldtatt. Ingen er pågrepet i saken.

– Vi har grunn til å tro at hun er ut-

satt for seksuelt overgrep ut fra de opplysningene vi har i saken, sier politiinspektør Hanne Kristin Rohde.

Politiet undersøker nå om Korsvoll-saken kan ses i sammenheng med andre saker.

– Det var en sak på Etterstad i fjor der en 86 år gammel kvinne ble utsatt for seksuelt overgrep. Vi har nå tatt den frem igjen for å se på den, og utelukker ikke at det er andre lignende saker rundt i landet som kan være interessante. Men vi har fore-

løpig ikke knyttet denne saken til andre saker, sier hun.

Rohde bekrefter at de også ser på Os-saken der en 98 år gammel kvinne ble voldtatt og drept tidligere i år.

Politiet har foreløpig ikke fått avvært den 77 år gamle kvinnen.

– Vi har vært på Ullevål sykehus i håp om å kunne avhøre fornærmede, men i øyeblikket tilsier ikke formen hennes at hun kan avhøres. Hun er våken, men i dårlig form, sier Rohde.

En kvinne ble overfalt på Korsvoll tirsdag kveld.
FOTO: ANDERS JOHANSEN

Strøm-Erichsen vraket Bjarne Håkon Hanssens plan

Kolbjørn Almlid sier det ble fart på sakene da en utålmodig og handlekraftig Bjarne Håkon Hanssen ble helseminister i 2008.

– Nytt sykehus i Molde sto for tur. For å få fart på sakene foreslo Bjarne Håkon at barneavdelingen i Ålesund kom foran Molde i køen. Vi sa at det ville bli vanskelig, bl.a. fordi det kunne føre til et «lite helvete» i Molde. Da sa Bjarne Håkon at hvis vi bygget ny barneavdeling først, med egne midler, kunne vi starte i Molde i 2012. Ok, sa vi, og brukte 300 millioner i Ålesund, penger som var satt av til Molde – mot at vi fikk en håndsrekning fra staten til oppstart i Molde i 2012.

– **Hva skjedde så?**

– I 2009 ble Strøm-Erichsen helsestasjonsråd. Hun gikk bort fra for-

utsetningene som var lagt av Sylvia Brustad og Bjarne Håkon, men det tok tid før det ble klart uttrykt. Det kom stykkevis og delt. Det var først i desember 2010 vi skjønnte det fullt og helt da hun kom med utsagnet om at vi ikke hadde sørget for finansiering, sier Almlid.

Strøm-Erichsen har hele tiden benektet at hun skroter forgjengernes planer, men vist til at foretaket ikke lyktes med finansieringen.

– **Hvordan reagerte du på det?**

– Det irriterte meg. Det var forutsatt at vi skulle tilføres midler, fordi vi gikk med på nyrekkefølge.

– **Men det er vel greit at en statsråd endrer forgjengerens politikk?**

– Jo. Men det er viktig at politikendring kommuniseres klart, så vi vet hva vi skal forholde oss til.

– **Hvordan da?**

– Vi fikk først i februar 2010 signal om at statsråden ønsket det nye sykehuset nærmere Kristiansund. I desember kom utsagnet hennes om at finansiering manglet, og byggestart utsatt.

I februar 2010 gjorde statssekretær Roger Ingebrigtsen (Ap) det klart for Almlid at et nytt sykehus måtte ligge nærmere Kristiansund. Da det ble offentlig kjent, brøt det nesten ut opptøyer i Molde. Romsdalingene så snuoperasjonen som en vennetjeneste fra Ap til Ap-bastionen Kristiansund.

– **Snudd statsråden etter press fra «sine egne» i Kristiansund?**

– Det vil ikke jeg kommentere.

Dagens Ap-ordfører i Kristiansund, Per Kr. Øyen, levner ingen tvil. Til lokalradioen sa han i de-

sember 2010 at han brukte sine kontakter i Regjeringen for å stoppe sykehusplanene:

«Noen måtte ta ansvaret, og det ble meg. Jeg har jo ikke kunnet fortelle hva jeg har gjort. (...) Når folk roper høyt, så er politikerne påvirkelige», sa Øyen.

– **Du sier spaden hadde vært satt i jorden i Molde nå hvis ikke Strøm-Erichsen hadde snudd. Angrer du på at dere godtok Hanssens forslag?**

– Nei. Det var naturlig å følge hans forslag, selv om det er beklagelig at kompromisset ikke holdt helt inn.

Det er ventet avgjørelse om lokalisering på Møre før 2013. Hvis ikke blir det en ny regjering som avgjør. Høyre-leder Erna Solberg har gått langt i å love nytt sykehus i Molde.

GARDERMOEN

Økning i antall reisende

I januar 2012 reiste 1,5 millioner passasjerer fra Oslo Lufthavn Gardermoen, en økning på 8 prosent fra samme periode i fjor. 110 000 flere flypassasjerer reiste via Oslo Lufthavn Gardermoen enn i samme periode i fjor. Veksten var på 9 prosent på innland og 7 prosent på utland. Veksten er størst på ruter til og fra Nord-Norge, hvor Tromsø troner øverst med 18 prosents vekst fra januar 2011. (NTB)

744

■ I januar søkte 744 personer om asyl i Norge, mot 813 på samme tid i fjor. Fortsatt kommer det flest asylsøkere fra Somalia, Afghanistan og Eritrea. Men nye tall fra UDI viser at antallet asylsøkere i januar har gått ned med 8 prosent i forhold til samme periode i fjor. Totalt søkte 9053 personer om asyl i 2011 mens 10 064 søkte i 2010. (NTB)

GALLUPUNDERSØKELSE

Flertall for færre kommuner

Et klart flertall ønsker færre kommuner i Norge. Men de vil ikke ha noen endring der de selv bor.

Det går frem av en undersøkelse TNS Gallup har gjort for KS, Kommunesektorens organisasjon.

Folk flest har stor tillit til sine lokale folkevalgte: Hele åtte av ti mener de folkevalgte arbeider til beste for befolkningen. Like mange mener det er lettere å påvirke kommunale enn statlige myndigheter. (NTB)

NYNORSK

Halvorsen har ikke bestemt seg

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen (SV) vil ikke foreløpig ta stilling til forslaget om å kutte ut skriftlig eksamen i nynorsk i videregående.

Nå får Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utarbeide et høringsutkast om ny læreplan i norsk. Det skal foreligge høsten 2012. Først da vil departementet si sitt om de ulike endringsforslagene.

Innspillet fra direktoratet i januar vakte betydelig oppsikt, og medieopplagene kunne tyde på at Halvorsen allerede hadde bestemt seg for å fjerne nynorsk skriftlig eksamen. (NTB)

1,9

■ Uværet «Dagmar» sto for 875 millioner av de 1,9 milliardene som ble utbetalt i naturskadeerstatninger for 2011. – Ikke siden 1992 har vi sett et år med så store erstatningssummer etter naturskade som i 2011. Til sammenligning var den totale summen i 2010 på 187 millioner kroner, sier Tonje Westby, kommunikasjons-sjef i Finansnæringens Fellesorganisasjon (FNO). (NTB)

NSB-seier med bismak

PER ANNAR HOLM

NSB får 73 millioner kroner i erstatning for tog de egentlig trengte for tre år siden.

For fem år siden bestemte NSB seg for å pusse opp 56 gamle passasjervogner av typen B5 for å kunne sette dem inn i trafikken på Østlandet mens de ventet på de nye Flirt-togene.

488 millioner kroner satset NSB, men kontrakten med Bom-

bardier transportation skulle raskt vise seg å bli et sammenhengende mareritt med forsinkelser på tre-fire år i leveransene.

Klaget på tegninger

I fjor vår trakk togprodusenten Bombardier transportation Norge NSB for retten fordi de mente at tegningene de hadde fått fem år tidligere var håpløst unøyaktige. Derfor forlangte Bombardier 172 120 353 kroner i ekstra betaling. 122 millioner kroner var på

grunn av at prosjektet var blitt forsinket ved deres egne fabrikker i Ungarn. Resten var fordi NSB skal ha endret spesifikasjoner og somlet med tegningene spesielt til ventilasjons- og elektrisk anlegg.

Store forsinkelser

NSB på sin side var heller ikke spesielt fornøyd:

De har holdt tilbake 85 millioner kroner og klager fortsatt på de store forsinkelsene.